KFB § 50 Översyn av taxor och avgifter inom fritidsområdet

Ärendenummer: RS 2025/1970

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Reviderade taxor och avgifter för kultur och fritid antas att gälla från och med 1 januari 2027.
- Prissättning för Nya Solbergabadet antas att gälla från och med verksamhetens start

Jäv
Jonas Strandell (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning
Regionstyrelseförvaltningen överlämnar förslag på reviderade taxor och avgifter för kultur och fritid att gälla från 1 januari 2027 samt prissättning för Nya Solbergabadet att börja gälla vid verksamhetens start.

Ärendet grundar sig i ett behov av att anpassa taxor och avgifter till dagens kostnadsnivåer. Utifrån tidigare politiska ställningstaganden har en modell med femårsintervall för prisjusteringar av anläggningshyra tillämpats. Prissättningen för Nya Solbergabadet har tagits fram genom en omfattande omvärldsanalys av liknande anläggningar i Sverige. I samverkan med RF-SISU Gotland har en konsekvensanalys genomförts där föreningslivet uttrycker oro för ekonomisk press och risk för ökat utanförskap bland barn och ungdomar vid höjda medlemsavgifter.

Förvaltningen bedömer att en justering är nödvändig för den ekonomiska hållbarheten i relation till förvaltningens kostnader, men att det krävs en fortsatt god balans mellan taxorna och avgifterna och ett aktivt stöd till föreningslivet.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en revidering av taxorna är nödvändig för att möta att de fasta kostnaderna så som exempelvis städ och annan drift ökar samt för att säkerställa en ekonomiskt hållbar drift. Modeller för förutsägbara justeringar fyller en viktig funktion, men måste alltid vägas mot den faktiska inflationstakten och kostnadsutvecklingen. Oavsett vilken modell som används behöver hänsyn också tas till föreningslivets ekonomiska bärkraft och relationen mellan Region Gotlands taxor och avgifter och stöd till föreningslivet.

När det gäller Nya Solbergabadet bedöms förslaget på prissättning vara rimlig och marknadsmässig utifrån den genomförda analysen. Förvaltningen är

medveten om de risker för social exkludering som lyfts fram i konsekvensanalysen via RF-SISU. Det är därför av yttersta vikt att regionen fortsätter att arbeta med inkluderande åtgärder, såsom rabatterade tider och ett starkt stöd till föreningslivet, för att säkerställa att de ekonomiska anpassningarna inte sker på bekostnad av folkhälsan och det sociala målet om ett aktivt och jämlikt Gotland.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att beslutet vilar på en korrekt rättslig grund då regionfullmäktige har befogenhet att fastställa taxor och avgifter för regionens anläggningar. Revisionen sker i enlighet med gällande förvaltningsprinciper om likabehandling, där samma taxestruktur tillämpas för likvärdiga nyttjanden.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget skapar en långsiktig ekonomisk hållbarhet för regionen genom att indexera intäkterna mot kostnadsutvecklingen. För användarna innebär modellen en förutsägbar kostnadsökning, vilket underlättar budgetering. För vissa ekonomiskt ansträngda föreningar kan dock höjningen innebära en utmaning som kräver antingen höjda avgifter inom föreningen eller sökande av externa medel.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det finns en risk att höjda medlemsavgifter (till följd av hyreshöjningar) kan leda till att barn från ekonomiskt svaga hushåll exkluderas från föreningslivet. Barnets rätt till lek och fritid vägs här mot behovet av att finansiera säkra och moderna anläggningar. Detta gör att arbetet med kompensatoriska åtgärder blir extra viktigt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att taxehöjningarna inte förväntas ha någon direkt differentierad effekt mellan könen. Då tillgång till idrott och bad är en grundläggande rättighet för alla, är målet att prissättningen ska vara neutral och inte missgynna någon specifik grupp baserat på kön.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att påverkan blir mest märkbar för de föreningar som är beroende av regionens anläggningar. På landsbygden är föreningsdrivna anläggningar vanligare än i tätorterna. Vilket sin tur gör att effekten inte är lika stor på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att revideringen av taxorna i sig inte har någon direkt negativ miljöpåverkan.

Ärendets behandling under mötet
Jonas Strandell (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, och Björn Franzén, badvaktmästare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Förslag. Kultur- och fritidsavdelningens taxor och avgifter 2026-10-12
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-19